

İskender BAYHAN
İstanbul Milletvekili

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

Aşağıdaki sorularımın **Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanı Vedat Işıkhani** tarafından Anayasa'nın 98, TBMM İç Tüzüğü'nün 96 ve 99'uncu maddeleri gereğince yazılı olarak cevaplandırılmasını arz ederim. 02.02.2024

İskender BAYHAN
İstanbul Milletvekili

Bakanlığınızın, “6356 Sayılı Sendikalar ve Toplu İş Sözleşmesi Kanunu”na dayanarak yayımladığı “İşkollarındaki İşçi Sayıları ve Sendikaların Üye Sayılarına İlişkin 2024 Ocak Ayı İstatistikleri Hakkında Tebliğ”e göre, ocak ayında sendikalı işçi sayısı 2023 yılında 2 milyon 330 bin 98 iken, bu sayı 165 bin 325 kişi (yüzde 0,8) artmıştır. Ancak, açıklanan en son verilere göre Toplu İş Sözleşmesi'nden (TİS) yararlanan işçi sayısı 898.237 olup, TİS' den yararlanma oranı yüzde 6'nın altındadır. Sendikaların yeni örgütlendiği işyerlerinde, ülke ve işyeri barajlarıyla birlikte yetki prosedürü, sendikalı işçi sayısı ile toplu iş sözleşmesinden yararlanan işçi sayısı arasındaki orantısızlığın temel nedenlerinden biridir.

2021 yılının haziran ayında Liman-İş sendikasına başvurarak sendikalaşma sürecini başlatan Karınca Lojistik işçileri, yukarıda bahsedilen sürecin bir benzerini yaşamışlardır. Liman-İş sendikasının başvurusu sonucunda, Karınca Lojistik'in iş kolu tespiti talebi kabul edilmiş ve Bakanlığınız tarafından 07.07.2015 tarihinde 16 sıra numaralı işkolu olarak belirlenmiştir. Sendikalaşma süreci yetki aşamasına geldiğinde, Karınca Lojistik, Bakanlığınıza geriye dönük işçi bildirimi yaparak çalışan sayısını artırmış ve bu şekilde yetki sürecini engellemiştir. Bu süreçte Liman-İş sendikası, artan işçi sayısına paralel olarak üyeliklerini artırmış ve yeni başvuruya hazırlanırken, Karınca Lojistik yönetiminin talebi üzerine işkolu değiştirilerek 15 sıra numaralı işkoluna dahil edilmiştir.

Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanlığı tarafından 12/05/2023 tarihli ve 32188 sayılı Resmî Gazete'de yayımlanarak yürürlüğe giren Yönetmelik ile İş Kolları Yönetmeliği'nde yapılan değişikliklere göre, Sosyal Güvenlik Kurumu'ndan alınan işyeri tescil bilgileri, vergi levhası, ticaret sicil gazetesi kaydı ve meslek kuruluşlarında bulunan bilgilerde değişiklik olmadığı koşullarda işkolu değişikliğine gidilemez.

07.07.2015 tarihindeki ilk işkolu tespitinden bu yana Karınca Lojistik'teki işin niteliği, işyeri veya işletmenin fiziksel koşullarında bir değişiklik olmamasına rağmen, 23.12.2021 tarihinde yapılan işkolu değişikliği ilgili yönetmelikle çelişmektedir. Ayrıca, Bakanlığınızın işkolu değişikliği kararı, işçilerin sendikal hak ve özgürlüklerini engellemeye yönelik Karınca Lojistik patronunun hamlelerini güçlendirmiş ve işçilere sendikadan istifa etmelerine yönelik baskıların artmasına sebep olmuştur.

Bu Bağlamda;

- 1- Bir işyerinde ana faaliyet, işin niteliği ya da işletme sözleşmesi değişmeden işkolunda değişikliğe gidilemeyeceği yasalarda açıkça ifade edilmişken, Bakanlığınızın 2015 yılındaki işkolu tespitinin ardından ikinci kez 23.12.2021 tarihinde yeniden işkolu tespitine gitmesi ilgili yasa ve yönetmeliklerle açıkça çelişmektedir. İşçilerin sendikalaşma ve toplu iş sözleşmesi hakkını fiilen engelleyen bu kararınızı gözden geçirmeyi düşünüyor musunuz?
- 2- 6356 sayılı Kanun'un 5'inci maddesinin ikinci fıkrasına göre "İşkolu tespit talebi ve buna ilişkin açılan davalar, yetki işlemlerinde ve yetki tespit davalarında bekletici neden sayılmayacaktır". Bu hüküm ile işkolu itirazlarının toplu sözleşme yapma sürecini uzatması ve zaman zaman bu itirazların toplu sözleşme sürecini sürüncemeye sokarak kötüye kullanılması önlenmek istenmiştir. Ancak, Karınca Lojistik örneğinde olduğu gibi, TİS sürecine girebilmek için yetki almaya çalışan sendikaların örgütlenme özgürlüğü ve hakları çeşitli biçimlerde engellenmektedir. Bu engellemelere karşı olan yasa ve yaptırımların caydırıcılığını artıracak yeni düzenlemeler için adım atmayı düşünüyor musunuz?